

лищна възраст. Повечето от тях се грижат или за по-малките си братя или сестри, или за възрастни и болни хора. В проведените фокус групи децата твърдят, че помагат на родителите си да изкарват прехраната, като прехраната има най-различни измерения, зависи от населеното място, традициите, занаята и големината на семейството. Всички тези обстоятелства, взети в своята цялост, разкриват неблагоприятните обстоятелства за ходене на училище в ромските семейства, които се явяват сериозни пречки за развиване на образователни стратегии и очаквания. Децата, които имат по-голям брат, са в относително по-добра позиция относно възможността за посещаване на училище, доколкото грижата по изхранването се поема от по-големите деца (Герганов, Кючуков 1999).

Икономическите притеснения, безработицата на родителите, пониженият стандарт на живот поставят децата в една затруднена битова ситуация, като мисълта за преживяването и оцеляването става и тяхна отговорност. Икономическите причини за отпадане от училище се посочват от 18.8% от отпадналите деца (данните са от изследването от 2001 г.)

“...Всеки ден ходим да предаваме стари хартии, които търсим сред боклука на хората, затова нямам време за училище.” (ученик, 11 години).

Отпадането по **икономически причини** се констатира и в други изследвания (Проблеми на детския труд 2001; Димова 2004) като сериозен проблем на образованието и обществото ни. Включването на децата в различни форми на икономическо участие често е свързано с нарушаване правата на детето и е обезсърчаваща характеристика за качеството на живота и състоянието на българското общество.

В проведените фокус групи родителите са на мнение, че училището трябва да осигурява не само безплатни учебници, тетрадки и помагала за децата, но също и храна, и дрехи. Масово се заявява готовност за изпращане на училище, ако там има закуски, “иначе какво да прави в училище — гладно ли да стои. То